

Vreedzaam

Blok 1

We horen bij elkaar

Gespecialiseerd Onderwijs ZML - deel 2

Les 1.3

Opstekers en afbrekers

Doel Blok 1

Groepsvorming en positief sociaal klimaat, waar leerlingen zich medeverantwoordelijk voor voelen.

Leskern

De leerlingen herkennen opstekers en afbrekers. Concreet: Aan het einde van de les kunnen de leerlingen vertellen dat een opsteeker iets is wat je zegt waar iemand blij van wordt. De leerlingen kunnen ook vertellen dat een afbreker iets onaardigs is wat je zegt waar iemand verdrietig van wordt.

Woorden

de opsteeker, de afbreker

Materialen

- Illustratie Opsteeker
- Illustratie Afbreker
- Mooie sjaal of andere accessoire voor het rollenspel

Vorbereiding

- Maak een kopie van de illustraties Opsteeker en Afbreker.
- Bereid de rollenspelen voor met een collega of een leerling.

Agenda

- ▶ Binnenkomer
- ▶ Wat gaan we doen en leren?
- ▶ Een nieuwe sjaal
- ▶ Wat hebben we gedaan en geleerd?
- ▶ Afsluiter

▶ Binnenkomer

Wat is er veranderd?

Ga met de leerlingen in de kring zitten. Vertel: *Ik ga zo naar de gang en ik verander dan iets aan mijzelf. Dan kom ik terug en mogen jullie raden wat anders is. Kijk nu eerst goed hoe ik eruitzie.* Geef de leerlingen de tijd om te kijken, verdwijnt vervolgens even naar de gang en verander iets aan uzelf (bijvoorbeeld bril af, haar anders, vest dicht of schoenen uit). Ga de klas weer in en laat de leerlingen raden. Vraag een leerling ook iets aan zichzelf te veranderen.

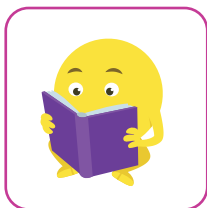
Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen:

Leerroute 2

- Maak duidelijk op welk gebied er iets veranderd mag worden. Bijvoorbeeld: we veranderen iets aan ons haar.

Leerroute 4

- Vraag een leerling te vertellen wat er veranderd is.

► Wat gaan we doen en leren?

Besprek kort waar de vorige les over ging. Gebruik hierbij het logo van Blok 1. Leg kort de les uit: *Vandaag gaan we leren dat een opstecker iets is wat iemand zegt waar je blij van wordt en dat een afbreker iets is wat iemand zegt wat niet zo leuk is.*

► Een nieuwe sjaal

Hang samen met de leerlingen het logo van Blok 1 op het prikbord en vertel hoe het blok heet. Introduceer de begrippen **opstecker** en **afbreker**, ongeveer volgens de volgende opbouw:

1. Rollenspel opstecker

- Speel samen met een collega of leerling het volgende rollenspel: u komt de klas binnen met een mooie nieuwe sjaal om. U laat zien dat u er erg blij mee bent. Uw medespeler kijkt naar u en zegt iets als: *Wauw, wat een prachtige sjaal, je ziet er echt heel mooi uit.* U laat zien dat u erg blij bent met deze opmerking. U zegt: *Dank je wel voor deze mooie opstecker. Ik merk dat ik hier heel erg blij van word.*
- Vat samen: *Een opstecker is iets aardigs zeggen tegen iemand anders. Na een opstecker voel je je blij, gelukkig en soms verlegen. Dat is leuk.*
- Laat de illustratie Opstecker aan alle leerlingen zien.

2. Rollenspel afbreker

- Vertel uw klas: *Let op, we gaan nu iets doen wat niet zo leuk is. Kijk maar goed.*
- U speelt samen met een collega of een leerling het volgende rollenspel: U komt de klas binnen met dezelfde mooie nieuwe sjaal om. U laat zien dat u er erg blij mee bent. Uw medespeler kijkt naar u en zegt iets in de strekking van: *Wat een lelijke sjaal, zeg, die staat je echt niet mooi.* U laat door uw reactie zien dat u hier verdrietig van wordt. U zegt: *Jij geeft me een afbreker en nu voel ik me rot en verdrietig.*
- Vat samen: *Een afbreker is iets onaardigs tegen iemand zeggen. Na een afbreker voel je je vervelend, verdrietig, boos of stom. Dat is niet leuk.*
- Laat de illustratie Afbreker aan alle leerlingen zien.

Laat de illustratie Opstecker aan de klas zien. Vertel: *Opstekers zijn fijn. We gaan elkaar veel opstekers geven op school.* Laat de illustratie Afbreker zien. Vertel: *Afbrekers zijn niet fijn. We proberen elkaar geen afbrekers te geven op school.*

Aanwijzingen voor het omgaan met niveaoverschillen:

Leerroute 2

- Benadruk dat het gaat om een rollenspel, het is alsof, 'voor de nep'.
- Het kan zijn dat een leerling iets te enthousiast wordt naar aanleiding van het rollenspel over afbrekers. Maak er geen toestand van, het gaat om bewustwording en niet om bestraffing.

Leerroute 4

- Wie heeft zelf weleens een opstecker aan iemand gegeven? Wat voor opstecker was dat? Wat zei je? Hoe vond degene aan wie je de opstecker gaf dat?
- Wie heeft zelf weleens een afbreker aan iemand gegeven? Wat voor afbreker was dat? Wat zei je? Hoe vond degene aan wie je de afbreker gaf dat?
- Nodig leerlingen uit om zelf een opstecker te geven aan een medeleerling.

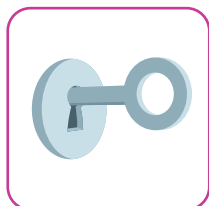

► Wat hebben we gedaan en geleerd?

Bespreek met de leerlingen wat in deze les is gedaan.

Vandaag hebben we geleerd wat opstekers en afbrekers zijn. Wie kan vertellen wat een opsteker is? En wat is ook weer een afbreker?

Vat samen: Afbrekers zijn niet leuk. Opstekers zijn leuk. We gaan veel opstekers geven aan elkaar. Dat is fijn, daar worden we blij van.

► Afsluiter

Volg de leider (geluiden)

Ga in de kring zitten, maak een geluid en stimuleer de leerlingen om u na te doen. Doe dit met een paar geluiden.

Aanwijzingen voor het omgaan met niveauverschillen:

Leerroute 2

- Leerlingen die terughoudend zijn in het nadoen krijgen de gelegenheid om te kijken en te luisteren. Herhaal de activiteit de komende weken regelmatig zodat leerlingen gewend raken aan de bedoeling.
- Geef na afloop van de afsluiter met het pictogram KLAAR het einde van de les aan.

Leerroute 4

- Laat een leerling de leider zijn en een paar geluiden voordoen.

► Vervolgactiviteit

► Opstekers in onze groep

Geef zelf veel opstekers aan de leerlingen.

Gebruik de term opsteker heel regelmatig en ga in op het effect (ontvangen van opstekers).

Ga kort in op afbrekers wanneer die gegeven worden in de klas. Benoem een afbreker wanneer u die signaleert, maar maak er geen toestand van. Het gaat om een bewustwording en niet om een bestraffing. Oefenen met het omgaan met afbrekers kan van belang zijn, want leerlingen worden er waarschijnlijk regelmatig mee geconfronteerd, ook in relatie tot hun beperking.